

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/91/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5824200993
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2026:5824200993.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Urbanovej a členov Mgr. Andreja Kekelyho a JUDr. Renáty Krajčiovej, v právnej veci žalobcu: Mesto Dolný Kubín, so sídlom Hviezdoslavovo námestie 1651/2, 026 01 Dolný Kubín, IČO: 00 314 463, zastúpeného spoločnosťou: ALTER IURIS, s.r.o., so sídlom Tolstého 9, 811 06 Bratislava, IČO: 36 708 771, proti žalovaným: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, XXX XX D. E., 2/ F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, XXX XX D. E., 3/ NÁBYTKÁR, s.r.o., so sídlom Nábřežie Oravy 2909/5, 026 01 Dolný Kubín, IČO: 36 418 668, žalovaní v rade 1/ až 3/ všetci zastúpení spoločnosťou: Advokátska kancelária SLAMKA & Partners s.r.o., Radlinského 1735/29, 026 01 Dolný Kubín, IČO: 50 120 000, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o odvolaní žalovaných v rade 1/ až 3/ proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo č. k. 13C/27/2024-120 zo dňa 23. októbra 2024, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Námestovo č. k. 13C/27/2024-120 zo dňa 23. októbra 2024 vo výroku II. o trovách konania mení tak, že žiadnej zo strán náhradu trov prvoinštančného konania nepriznáva.

Vo zvyšnej časti nenapadnutej odvolaním, t. j. vo výroku I., zostáva uznesenie Okresného súdu Námestovo č. k. 13C/27/2024-120 zo dňa 23. októbra 2024 nedotknuté.

Stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením okresný súd konanie zastavil (výrok I.). O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal voči žalovaným v rade 1/ až 3/ nárok na nich náhradu v rozsahu 100 % (výrok II.).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobou zo dňa 08.04.2024 sa žalobca voči žalovaným v rade 1/ až 3/ (ďalej aj „žalovaní“) domáhal určenia, že žalovaný v rade 1/ a tiež žalovaný v rade 2/ sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností nachádzajúcich sa v okrese a obci D. E., katastrálne územie C., z titulu porušenia zákonného predkupného práva. Podaním zo dňa 20.09.2024 žalobca oznámil konajúcemu súdu, že dňa 12.09.2024 mu bolo doručené oznámenie Okresného úradu Dolný Kubín, katastrálny odbor zo dňa 06.09.2024 o tom, že dňa 06.09.2024 bol vykonaný zápis údajov o právach k nehnuteľnostiam do operátu katastra nehnuteľností na základe listiny číslo Z-559/2024 - Akceptovanie vznesenej námietky relatívnej neplatnosti kúpnych zmlúv Mestom Dolný Kubín zo dňa 17.04.2024 a jej doplnenie zo dňa 03.07.2024. Vzhľadom k tomu, že po podaní žaloby v prejednávanej veci došlo k odpadnutiu predmetu sporu, a to z dôvodu konania žalovaných, na základe ktorého bolo obnovené vlastnícke právo žalovaných 1/ a 2/ k sporným nehnuteľnostiam žalobca zbral žalobu v celom rozsahu späť a žiadal súd, aby konanie zastavil a súčasne mu priznal voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Žalobca totiž inicioval toto súdne konanie podaním žaloby dňa 08.04.2024. Pred jej podaním na súd žalobca zaslal žalovaným list s označením „Vznesenie námietky relatívnej neplatnosti právneho úkonu“ zo dňa 08.03.2024, ktorý bol žalovanému v rade 1/ doručený dňa 11.03.2024, žalovanému v rade 2/ doručený dňa 11.03.2024 a žalovanému v rade 3/

doručený dňa 22.03.2024. K reakcii žalovaných došlo až oznámením žalovaného v rade 3/ doručeným žalobcovi dňa 18.04.2024 a akceptáciou námietky zo strany žalovaných zo dňa 17.04.2024 adresovanou Okresnému úradu Dolný Kubín, katastrálny odbor, t.j. až po podaní žaloby na súd. Žalobca si preto žalobou zo dňa 08.04.2024 dôvodne bránil svoje právo, keďže nemal vedomosť o tom, aký následný postup žalovaní zvolia.

3. Podaním doručeným okresnému súdu dňa 02.10.2024 žalovaní v rade 1/ až 3/ vyjadrili súhlas so späťvzatím žaloby. Súčasne navrhli, aby pri rozhodovaní o trovách súd rozhodoval na základe zásady procesnej zodpovednosti za zavinenie (vedomosti o podanej žalobe) a/alebo skúmal separáciu trov konania z dôvodu zavinenia zbytočných trov žalobcom (ako účastníka súdneho konania, ktorý ma dispozitívne právo v konaní a ktorý nevyužil inštitút prerušenia konania do času, pokiaľ okresný úrad nerozhodne o spätnom zápise vlastníckeho práva na základe Z-559/2024. Žiadali, aby súd žalobcu zaviazal nahradiť žalovaným trovy konania v rozsahu 100 %

4. Nadväzne, s poukazom na dispozitívny úkon žalobcu, okresný súd postupom podľa § 145 ods. 1 s použitím ust. § 146 ods. 1 CSP rozhodol o zastavení konania.

5. Súčasne s poukazom na ust. § 262 ods. 1 CSP s použitím § 256 ods. 1 CSP súd prvej inštancie rozhodol o nároku na náhradu trov konania, konštatujúc procesné zavinenie žalovaných v rade 1/ až 3/, ktorí žalobcom vznesenú námietku relatívnej neplatnosti kúpnych zmlúv akceptovali až po začatí tohto súdneho sporu. Konajúci súd sa nestotožnil s názorom žalovaných, že z dôvodu ich akceptácie žalobcom vznesenej námietky relatívnej neplatnosti kúpnych zmlúv, žalobca nemusel iniciovať toto súdne konanie. Z listín, ktoré sa nachádzajú v súdnom spise, totiž vyplýva, že sa žalobca dovolal relatívnej neplatnosti právneho úkonu podaním zo dňa 08.03.2024, ktoré bolo žalovaným v rade 1/ a 2/ doručené dňa 11.03.2024

a žalovanému v rade 3/ dňa 22.03.2024, teda pred podaním žaloby na súd. Na dovolanie sa relatívnej neplatnosti žalovaní nereagovali a neoznámili žalobcovi, že akceptujú tento právny úkon a mienia vykonať kroky smerujúce k odstúpeniu od kúpnej zmluvy. Úkon akceptácie námietky relatívnej neplatnosti kúpnych zmlúv vznesenej žalobcom bol žalovanými v rade 1/ až 3/ adresovaný príslušnému katastrálnemu odboru až dňa 17.04.2024, t. j. po tom ako žalobca podal dňa 08.04.2024 žalobu na súd. Oznámenie žalovaných o akceptovaní dovolania sa relatívnej neplatnosti žalobcom bolo žalobcovi doručené dňa 18.04.2024. Žaloba bola preto podaná na súd dôvodne. Konajúci súd tiež zdôraznil, že neexistuje zákonné ustanovenie,

z ktorého by vyplývala povinnosť žalobcu požiadať súd o prerušenie konania. Napokon žalovaným nič nebránilo, aby takýto návrh (ku ktorému by sa musel vyjadriť aj žalobca) podali oni sami. Žalovaní však vo vyjadrení k žalobe navrhli súdu žalobu ako nedôvodnú zamietnuť a priznať im náhradu trov konania. Žalobca len využil svoju zákonnú možnosť a na vyjadrenie žalovaných reagoval. Ak bola uzatvorená kúpna zmluva, ktorou došlo k porušeniu predkupného práva a žalobca v čase podania žaloby na súd nemal vedomosť o tom, či žalovaní akceptovali ním vznesenú námietku jej relatívnej neplatnosti, nemožno súhlasiť s tvrdením žalovaných, že v danom prípade sa len bránili. Ak by sa totiž žalobca nedovolal relatívnej neplatnosti právneho úkonu, zmluva by bola naďalej platná a na liste vlastníctva by bol stále evidovaný žalovaný v rade 3/ ako vlastník. Na základe uvedeného okresný súd uzavrel, že žalovaní zavinieli zastavenie konania tým, že akceptovali odstúpenie od kúpnej zmluvy až po podaní žaloby, priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Doplnil, že o určení výšky týchto trov, teda aj o účelnosti daných úkonov bude rozhodnuté vyšším súdnym úradníkom samostatným uznesením a taktiež o vrátení kráteného súdneho poplatku z podanej žaloby.

6. Proti výroku II. uznesenia súdu prvej inštancie podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaní v rade 1/ až 3/, ktorí sa domáhali, aby ho odvolací súd v napadnutej časti zrušil a na náhradu trov konania žalobcu v rozsahu 100 %. Súčasne si uplatnili voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

7. Odvolatelia namietali, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a tiež, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, ako aj to, že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 365 ods. 1 písm. d), f), g) a h) CSP].

8. Žalovaní akcentovali, že v danom prípade podanie žaloby, ale najmä zotrvanie žalobcu v súdnom konaní bez jeho prerušenia, považujú za nehospodárne a nedôvodné. Dňa 18.04.2024 bola totiž žalobcovi doručená akceptácia ním vznesenej námietky relatívnej neplatnosti dvoch kúpnych

zmlúv, konkrétne č. V-1351/2021 zo dňa 11.05.2021, ktorej vklad bol do katastra nehnuteľností vedený na Okresnom úrade Dolný Kubín, katastrálny odbor, povolený dňa 14.07.2021 – 250/21 a č. V-466/2021 z 23.02.2021, ktorej vklad bol do katastra nehnuteľností vedený na Okresnom úrade Dolný Kubín, katastrálny odbor dňa 08.04.2021 – 233/21, uzatvorených medzi žalovanými v rade 1/ a 2/ ako predávajúcimi a žalovaným v rade 3/ ako kupujúcim. Na základe uvedeného je nesporné, že žalobca síce podal žalobu na súd dňa 08.04.2024, teda pred oznámením akceptácie žalovaných jeho námietky relatívnej neplatnosti dotknutých kúpnych zmlúv, ale k tejto akceptácii žalovanými, a tiež k informovaniu žalobcu o nej došlo zo strany žalovaných skôr, ako im bola v mesiaci máj 2024 doručená konajúcim súdom žaloba. Je teda nesporné, že žalovaní plnili dobrovoľne skôr, ako sa dozvedeli o žalobe a preto v danom prípade žalobca nemal vôbec dôvod podávať žalobu na súd. Žalobca doručil námietku relatívnej neplatnosti kúpnych zmlúv žalovanému v rade 3/ ako kupujúcemu dňa 22.03.2023 a žalobu podal na súd už dňa 08.04.2024. Žalobca pritom mohol podať na súd i návrh na prerušenie už začatého konania, čo však neučinil. V danej súvislosti odvolatelia citovali z Rc 44/2000: „Odstúpením od zmluvy o prevode vlastníctva k nehnuteľnosti zaniká právny titul, na základe ktorého účastník zmluvy nadobudol vlastnícke právo, a obnovuje sa pôvodný stav. Následný zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností má iba deklaratórne účinky a vykonáva sa záznamom (§ 7 ods. 1 zákona č. 265/1992 Zb. v znení neskorších prepisov).“ Bezprostredné konanie žalovaných, t.j. bezodkladné dobrovoľné iniciovanie záznamového konania na katastri na príslušnom okresnom úrade, s cieľom zapísania vlastníckeho práva v prospech žalovaných v rade 1/ a 2/ ako predávajúcich v spojení s oznámením akceptácie žalobcovi v čase, keď ešte o podanej žalobe nevedeli, rešpektuje vyššie označenú ustálenú rozhodovaciu súdnu prax. Je pritom potrebné rozlišovať medzi účinkom doručenej akceptácie námietky relatívnej neplatnosti kúpnych zmlúv žalobcovi zo strany žalovaných, ku ktorej došlo dňa 18.04.2024, kedy došlo k zániku týchto zmlúv ex tunc, (čo spôsobilo, že na kúpnu zmluvu sa hľadí, ako keby ani nevznikla) a deklaratórnym účinkom zápisu záznamu do katastra nehnuteľností. Doručením akceptácie žalovaných žalobcom vznesenej námietky relatívnej neplatnosti právnych úkonov odpadol žalobný dôvod. Od 18.04.2024 bola už žaloba nedôvodná. Až v prípade, že by žalovaní neiniciovali dobrovoľne zmenu zápisu v katastri nehnuteľností, mohol sa žalobca domáhať tejto zmeny v súdnom konaní. Je však zrejmé, že žalobca takýto postup nezvolil napriek tomu, že žalovaní pristúpili k dobrovoľnému prinavrátaniu zápisu vlastníckych práv k predmetným nehnuteľnostiam už v prvom podaní a informovali žalobcu, že je v jeho kompetencii (dominus litis) a s cieľom hospodárnosti a efektívnosti konania, aby žalobu buď zobral späť alebo navrhol toto konanie prerušiť až do doby, kým katastrálny odbor Okresného úradu Dolný Kubín nerozhodne o ukončení záznamového konania Z-559/2024.

Za popísaného stavu jeho zotrvanie na žalobe len smeruje k navyšovaniu trov konania, napr. k podávaniu podaní žalobcu s cieľom získať najvyššiu odmenu v prípade priznania trov súdom. Vzhľadom na dĺžku konania záznamového konania (Z-559/2024) do katastra nehnuteľností došlo k vytvoreniu priestoru na doručovanie podaní žalobcom na súd, čo však nemôže byť vykladané na ťarchu žalovaných ani pri rozhodovaní o trovách konania. Je teda evidentné, že vznik trov v tomto konaní spôsobil svojimi podaniami zbytočne žalobca a žalovaní sa len proti nim bránili. Na podporu svojej argumentácie žalovaní citovali z publikácie Števček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol.: Veľký komentár – Civilný sporový poriadok, Praha, C.H. Beck 2016: „Zavinenie na zastavení konania nie je možné interpretovať v doslovnom jazykovom preklade, ale vo vzťahu k príčinnej súvislosti, ktorou príčinou je správanie sa strany sporu (teda aj prejavov vôle spočívajúcich napr. v späťvzati žaloby) a dôsledkom je vznik trov protistrany (napr. uznesenie Ústavného súdu ČR II. ÚS 563/01 alebo I. ÚS 469/04). Prvkom zavinenia môže byť aj náhoda, napr. odpadnutie predmetu sporu, pretože nič nie je možné pripočítať na ťarchu toho, kto sa iba bránil. Z uvedeného je evidentné, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Žalovaní totiž plnili dobrovoľne ešte pred vedomosťou o žalobe žalobcu. Žalobca by však dosiahol rovnaký výsledok aj bez podania žaloby, napr. tým, že by on sám podal návrh na záznamové konanie na kataster nehnuteľností spolu s akceptáciou žalovaných k vznesenej námietke relatívnej neplatnosti kúpnych zmlúv. U žalobcu tak absentuje odôvodnenosť a účelnosť trov konania, ktorá je podmienkou priznania nároku na ich náhradu súdom podľa § 251 CSP, pretože žalovaní v tomto prípade dobrovoľne plnili skôr, ako získali vedomosť o podanej žalobe a to aj bez žiadosti, resp. lehoty určenej žalobcom na odstránenie protiprávneho stavu. V danej súvislosti žalovaní poukázali na argumentáciu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 3Obo/12/2018 zo dňa 20.11.2018. Navyše, okresný súd pri priznávaní práva na náhradu trov konania nepostupoval ani v súlade s § 256 ods. 2 CSP, ktorý zakotvuje tzv. separáciu trov konania, a teda neprihliadol, či „ide o trovy, ktoré by inak neboli vznikli v priebehu konania a ktoré nesúvisia s riadnym vedením sporu. Ide tu o zavinenie zbytočných trov konania, ktoré spočíva v porušení procesných povinností

vyplývajúcich zo zákona alebo v súlade so zákonom z povinností uložených súdom, ku ktorému došlo aspoň z nedbanlivosti. Obe strany mali svoj podiel na vzniku a priebehu tohto sporu, tak je dôvodné aplikovať ustanovenie o tom,

že výnimočne nie je možné priznať žalobkyni ako úspešnej strane v tomto spore náhradu trov konania voči žalovaného ako neúspešnej strane sporu. Odvolací súd prihliadol na nepochybné skutočnosti, že viac než 10 rokov bol žalobkyňou tolerovaný stav, že ako výlučný vlastník nehnuteľností bol vedený v katastri len žalovaný, žalobkyňa neprikrročila k tomu, aby preukázateľne oslovila žalovaného so žiadosťou o riešenie a nápravu tohto zápisu“ ako

v uznesení sp. zn. 12Co/235/2019 z 12.12.2019 konštatoval Krajský súd v Banskej Bystrici. Žalobca vo vznesenej námietke relatívnej neplatnosti dotknutých kúpnych zmlúv adresovanej žalovaným nevzniesol žiadosť o nápravu tohto zápisu a ani len neuviedol lehotu na jeho nápravu. Je pritom nesporné, že žalobca zobral žalobu späť v celom rozsahu po tom, ako boli na základe ukončeného záznamového konania Z-559/2024, iniciovaného žalovanými, katastrom nehnuteľností spätne zapísaní ako podieloví spoluvlastníci žalovaní v rade 1/ a 2/ do katastra nehnuteľností, čím odpadol predmet sporu. Žalovaní tak urobili bez vedomosti o podanej žalobe len v reakcii na námietku žalobcu o relatívnej neplatnosti dotknutých právnych úkonov. Na podporu tejto svojej argumentácie žalovaní citovali aj z uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Co/123/2020 zo dňa 29.01.2021, konštatujúc,

že zastavenie konania procesne zaviniť žalobca s ohľadom na odpadnutie predmetu sporu, ktorý sa pred podaním žaloby od žalovaných nedomáhal výmazu ich vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam.

9. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol uznesenie okresného súdu vo výroku II. ako vecne správne potvrdiť. Súčasne si uplatnil vo voči žalovaným v rade 1/ až 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

10. V celom rozsahu sa stotožnil s výrokom i odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Podľa jeho názoru v posudzovanom prípade nedošlo k naplneniu odvolacích dôvodov uplatnených žalovanými v ich opravnom prostriedku. Citujúc ust. § 251, § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP žalobca zdôraznil, že podaním žaloby zo dňa 08.04.2024 dôvodne inicioval toto súdne konanie. Pred podaním žaloby žalobca zaslal žalovaným list s označením „Vznesenie námietky relatívnej neplatnosti právneho úkonu“ zo dňa 08.03.2024, ktorý bol žalovanému rade 1/ doručený dňa 11.03.2024, žalovanému v rade 2/ doručený dňa 11.03.2024, a žalovanému v rade 3/ doručený dňa 22.03.2024. K reakcii žalovaných došlo až oznámením žalovaného v rade 3/ adresovaným žalobcovi, ktoré bolo žalobcovi doručené dňa 18.04.2024 a akceptáciou námietky zo strany žalovaných zo dňa 17.04.2024 adresovanou Okresnému úradu Dolný Kubín, katastrálny odbor. K uvedenej akceptácii žalovanou sporovou stranou došlo teda až po začatí tohto súdneho konania. Žalobca si preto žalobou zo dňa 08.04.2024 bránil svoje právo dôvodne, keď v tom čase nemal vedomosť o tom, aký postup zvolia následne žalovaní. Žalobca bol nútený podať žalobu v uvedenej veci aj preto,

že bez súčinnosti žalovaných výlučne právoplatné rozhodnutie súdu v prejednávanej veci, mohlo slúžiť pre príslušný kataster ako podklad pre vykonanie zápisu vlastníckych práv žalovaného v rade 1/ a žalovaného v rade 2/ k dotknutým nehnuteľnostiam. Je preto zrejme,

že žalobcovi vznikol voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, a to v dôsledku zavinenia začatia súdneho konania zo strany žalovaných. Po doručení žalobcom vznesenej námietky relatívnej neplatnosti právnych úkonov žalovaní neoznámili žalobcovi, že majú v úmysle akceptovať túto námietku a vykonať kroky smerujúce k obnoveniu zápisu vlastníckeho práva v prospech žalovaného v rade 1/ a žalovaného v rade 2/. Neexistuje žiaden dôvod, ktorý žalobcu zaväzoval osloviť žalovaných v súvislosti s tým, či (ne)akceptujú námietku relatívnej neplatnosti. Bolo práve na žalovaných, aby v zmysle zásady vigilanti bus iura scripta sunt strážili svoje právo a žalobcu informovali o tom, že v plnom rozsahu akceptujú vznesenú námietku relatívnej neplatnosti a že vykonajú kroky k náprave vzniknutého stavu, prípadne, že žalobcovi navrhnú osobné stretnutie. Žalovaní však nič také neučinili. Práve žalovaní, ktorí porušili predkupné právo žalobcu, mali žalobcu aktívne informovať o krokoch, ktoré podnikli na nápravu vzniknutého stavu. Akceptácia vznesenej námietky relatívnej neplatnosti kúpnych zmlúv bola však zo strany žalovaných doručená žalobcovi až dňa 18.04.2024, teda po začatí tohto súdneho konania doručením žaloby na súd. Argumenty žalovaných o tom, že žalobca nemal dôvod podávať žalobu v prejednávanej veci sú preto v celom rozsahu nedôvodné a nesprávne. Ak v čase podania žaloby žalobca nemal vedomosť o tom, či žalovaní pristúpia k akceptácii námietky relatívnej neplatnosti, bol nútený iniciovať toto súdne konanie o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, pretože len na podklade meritórneho rozsudku súdu by príslušný okresný úrad, katastrálny odbor k nim obnovil pôvodné vlastnícke vzťahy.

11. Na základe zásady zavinenia zastavenia súdneho konania nie je rozhodujúce, kedy bola žaloba doručená žalovanému, ale práve moment začatia súdneho konania (doručenie žaloby žalobcu súdu).

Žalobca dňa 20.09.2024 podal na súd prvej inštancie úplné späťvzatie žaloby o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti pod sp. zn. 13C/27/2024, ktoré odôvodnil tak, že v prejednávanej veci došlo k odpadnutiu predmetu sporu, a to z dôvodu konania žalovaných, na základe ktorého bolo obnovené vlastnícke právo žalovaného v rade 1/ a žalovaného v rade 2/ k sporným nehnuteľnostiam. Žiadal preto, aby súd konanie zastavil a priznal žalobcovi voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

12. Žalobca doplnil, že pokiaľ žalovaní argumentujú, že žalobca mal podať na súd návrh na prerušenie súdneho konania, takúto iniciatívu mohli prejaviť aj žalovaní vo vyjadrení k žalobe. Žalovaní však v tomto vyjadrení navrhli súdu žalobu zamietnuť a priznať im nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Vzhľadom na to nie je možné tento procesný úkon žalobcu vnímať ako neúčelný, nehospodárny a nedôvodne navyšujúci trovy konania. Žalobca pokračoval v súdnom konaní pred súdom prvej inštancie aj z toho dôvodu, že nebolo zrejmé, či Okresný úrad Dolný Kubín, katastrálny odbor, obnoví pôvodné vlastnícke vzťahy, resp. či bude považovať akceptáciu ním vznesenej námietky relatívnej neplatnosti kúpnych zmlúv žalovanými za dostatočný podklad na zápis vlastníckeho práva žalovaného v rade 1/ a žalovaného v rade 2/. Žalobca v tomto spore dôvodne uplatňoval svoje práva. Účelnosť týchto trov bude predmetom rozhodovania súdu o ich výške. Podľa jeho názoru však jednotlivé úkony právnej služby (prevzatie plnomocenstva, žaloba vo veci samej, vyjadrenie k vyjadreniu žalovaných a úplné späťvzatie podanej žaloby) boli zo strany žalobcu vynaložené účelne a dôvodne. Pokiaľ žalobcovia poukazovali na prípad späťvzatia žaloby v reakcii na dôvodne vznesenú námietku premlčania žalovaným, takéto rozhodnutie nemôže byť aplikovateľné v posudzovanom prípade, keďže v označenom prípade došlo k späťvzatiu žaloby z dôvodu nevyhmáateľnosti nároku, o ktorom žalobca vedel už pred začatím súdneho konania. V aktuálne posudzovanom prípade však žalobca nevedel, či žalovaní budú/ nebudú akceptovať ním vznesenú námietku relatívnej neplatnosti a že uvedené oznámia aj príslušnému okresnému úradu, katastrálnemu odboru. Ďalej žalobca zdôraznil, že on sám 10 rokov netoleroval stav, že ako vlastník nehnuteľností bol na liste vlastníctva zapísaný žalovaný v rade 3/. Žalobca vzniesol námietku relatívnej neplatnosti v rámci premlčacej lehoty. Nie je preto zrejmé, prečo by mal ešte po takto vznesenej námietke voči žalovaným požadovať nápravu zápisu a poskytnúť žalovaným na to lehotu. Takáto povinnosť mu nevyplýva zo žiadneho zákonného ustanovenia. Jedinou povinnosťou žalobcu bolo v rámci trojročnej premlčacej lehoty vzniesť námietku relatívnej neplatnosti právneho úkonu, k čomu aj pristúpil. Bolo preto na žalovaných, aby vzniknutú situáciu v súlade so zákonom následne vyriešili. Boli to práve žalovaní, ktorí porušili hmotnoprávne ustanovenia o predkupnom práve žalobcu a preto nemôžu prenášať túto zodpovednosť na žalobcu. Žalobca má za to, že v uvedenom prípade okresný súd pri nároku na náhradu trov konania správne rozhodol v nadväznosti na ust. § 256 ods. 1 CSP. Náhrada týchto trov sa prisudzuje bez ohľadu

na meritórny výsledok sporu. Pokiaľ jedna procesná strana zaviní, že konanie muselo byť zastavené, pričom o veci nemôže byť meritórne rozhodnuté a tým zistené, či bola žaloba podaná dôvodne, vzniká jej zásadne povinnosť nahradiť druhej procesnej strane trovy konania. Za osobu, ktorá zavinila zastavenie konania, je považovaný aj žalovaný, ktorý svoj dlh splnil po začatí sporu a vyvolal tým u žalobcu nevyhnutnosť späťvzatia dôvodne podanej žaloby (Števec, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol.: Veľký komentár – Civilný sporový poriadok, vydanie z roku 2016, str. 933 – 934). Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie sa uplatní pre každé konanie bez ohľadu na to, z akého dôvodu bolo zastavené, ak už vznikol procesnoprávny vzťah medzi súdom a oboma stranami sporu a medzi stranami sporu navzájom. Aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. IV. ÚS 178/2019 zo dňa 26.05.2020 uviedol: „Účastník konania, ktorý svojím protiprávnym konaním zapríčinil, že druhá strana musí brániť svoje práva v súdnom konaní, zásadne poniesie sankciu v podobe povinnosti nahradiť trovy konania, ktoré vzniknú pri tejto procesnej činnosti. Bolo by v rozpore s ochrannou funkciou civilného procesného práva, pokiaľ by civilný proces neumožňoval odstrániť zmenšenie majetkovej sféry účastníka spôsobené len tým, že bol nútený dôvodne brániť svoje práva.“ Účelom náhrady trov konania je aj ich preventívna funkcia vo vzťahu k strane, ktorá iniciovanie a vedenie sporu zapríčinila. Je v súlade s princípom spravodlivosti, že žalobca má voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, pretože bol nútený podať voči žalovaným žalobu v tomto spore, kedy si musel dôvodne brániť svoje predkupné právo. Žalovaní pristúpili k akceptácii námietky relatívnej neplatnosti vznesenej námietky zo strany žalobcu až po podaní žaloby v prejednávanej veci, t. j. po začatí súdneho konania doručením žaloby súdu, na základe čoho príslušný okresný úrad, katastrálny odbor, v priebehu súdneho konania obnovil vlastnícke právo žalovaného v rade 1/ a žalovaného v rade 2/ k jednotlivým spoluvlastníckym podielom tak, ako to vyplýva z listov vlastníctva č. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX pre k. ú. C..

13. Žalovaní v odvolacej replike v celom rozsahu zotrvali na svojej argumentácii prezentovanej v štádiu prvoinštančného i odvolacieho konania.

14. Zdôraznili, že absolútne nepredpokladali, že žalobca sa v tak krátkom čase, t. j. do dvoch týždňov, obráti so žalobou na súd. Táto skutočnosť nevyplývala ani z listu, ktorým žalobca vzniesol námietku relatívnej neplatnosti dotknutých kúpnych zmlúv. Z tohto listu nevyplývalo ani to, že žalobca bude podávať žalobu na súd. Žalovaní brali tento list žalobcu ako výzvu, ktorou si uplatňuje svoje právo a ku ktorému má/majú žalovaný/-í zaujať stanovisko. Bezodkladne po overení si možného konania na príslušnom okresnom úrade, katastrálnom odbore, žalovaný v rade 3/ žalobcovi oznámil, že vznesené námietky akceptuje. V tejto súvislosti žalovaní upriamili pozornosť na to, že žalobcom vnesenú námietku relatívnej neplatnosti právnych úkonov akceptovali ihneď pri jej doručení, t. j. 11.03.2024 (žalovaní v rade 1/ a 2/) a 22.03.2024 (žalovaný v rade 3/) a bezodkladne oznámili žalobcovi jej akceptáciu, hoci žalobca im neurčil lehotu na nápravu a ani v liste, ktorým vzniesol námietku relatívnej neplatnosti, sa nedožadoval informovania o jej akceptácii žalovanými. Tvrdenia žalobcu, že došlo k akceptovaniu námietky žalovanými až po podaní žaloby, preto nie sú správne ani pravdivé. Žalovaní na námietku relatívnej neplatnosti žalobcu reagovali hneď, ako im okresný úrad, katastrálny odbor, potvrdil informáciu o tom, že pri porušení predkupného práva a vznesení námietky relatívnej neplatnosti podielovým spoluvlastníkom vie tento orgán vykonať spätný zápis pôvodného podielového spoluvlastníka na list vlastníctva cez záznamové konanie. Žalovaní preto bezodkladne požiadali uvedený administratívny orgán o takéto konanie, ktoré iniciovali dňa 18.04.2024 a v ten istý deň to oznámili aj žalobcovi. Tieto skutočnosti nie sú medzi stranami sporu sporné. Žalobca

vo svojom vyjadrení k odvolaniu poukazoval na nález ústavného súdu, kde ústavný súd uviedol, že „musí brániť svoje práva v súdnom konaní“. V tomto prípade však žalobca nemusel brániť svoje práva na súde. Žalovaní totiž dobrovoľne plnili. Účastníkom záznamového konania iniciovaného žalovanými, bol aj žalobca. Bez jeho súhlasu by preto nebolo možné toto záznamové konanie na príslušnom okresnom úrade, odbore katastrálnom žalovanými jednostranne zrušiť. Ukončené záznamové konanie Z-559/2024 len potvrdzuje tvrdenia odvolateľov prezentované počas tohto konania, t. j., že žalobca podal na súd žalobu nedôvodne a predčasne, a preto mala byť zamietnutá. Žalovaní zopakovali, že žalobca mal žalobu zobrať späť alebo minimálne podať na súd návrh na prerušenie konania, keďže práve on je dominus litis. Dôvody žaloby žalobcovia považovali od samého začiatku za nedôvodné a v rozpore s článkom 1 CSP, nakoľko tento spor bolo možné vyriešiť na príslušnom okresnom úrade, katastrálnom odbore, cez záznamové konanie. Zároveň žalovaní poukázali aj na článok 5 CSP vo vzťahu k priznaniu trov konania. Žalobcom citovaný nález Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 178/2019 by sa mal teda vykladať v neprospech žalobcu a pôsobiť voči nemu ako sankcia za zneužitie práva.

15. Žalobca nepodal v tomto spore odvolaciu repliku. Zaslal do spisu len rovnopis uznesenia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/170/2024 zo dňa 30.01.2025, v ktorom rozhodoval odvolací súd v identickej právnej veci v jeho prospech.

16. Ďalšie podania strán sporu v štádiu odvolacieho konania neboli produkované.

17. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal uznesenie okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario toto rozhodnutie vo výroku II. o trovách konania podľa § 388 CSP zmenil spôsobom vyjadreným vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

18. Na doplnenie považoval odvolací súd za nevyhnutné reagovať na relevantnú odvolaciu argumentáciu žalovaných v rade 1/ až 3/ formulovanou v ich opravnom prostriedku. Krajský súd zároveň poukazuje na zodpovednosť žalovaných za obsahové vymedzenie ich odvolania, v spojitosti s nevyhnutnosťou odvolacieho súdu rešpektovať svoju viazanosť odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP). Odvolacie námietky žalovaných v rade 1/ až 3/ vyhodnotil odvolací súd ako dôvodné.

19. Vo všeobecnosti krajský súd poukazuje na to, že pri posudzovaní otázky náhrady trov konania, v prípade zastavenia konania, konajúci súd v zmysle ust. § 256 ods. 1 CSP skúma otázku procesného zavinenia na zastavení konania. Najčastejším dôvodom zastavenia konania je späťvzatie žaloby. Procesné zavinenie v takomto prípade môže existovať tak na strane žalobcu (ak žalobca zobral žalobu späť napr. bez udania dôvodu, z dôvodu dôvodne vznesenej námietky premlčania, z dôvodu, že žalobu podal aj napriek prekážke vecí rozhodnutej, alebo prekážky litispendencie) ako aj na strane žalovaného. Na strane žalovaného procesné zavinenie na zastavení konania spočíva najmä v tom prípade, keď

žalobca zobrať dôvodne podanú žalobu späť práve v dôsledku správania sa žalovaného, typicky pre splnenie žalovanej povinnosti až po podaní žaloby. Dôvodnosť podania žaloby sa však posudzuje procesne, a to bez ohľadu na to, aký by bol výsledok konania, keby k späťvzatiu žaloby nedošlo. Inak povedané dôvodnosť podanej žaloby sa neposudzuje z hmotnoprávneho hľadiska (napr. či žalobca bol nositeľom žalovaného práva). Rozhodnou je teda skutočnosť, že žalovaný splnil to, čoho sa žalobca žalobou domáhal a že len z tohto dôvodu vzal žalobca žalobu späť. Uvedené logicky vyplýva z toho, že rozhodnutiu o zastavení konania na podklade späťvzatia žaloby nepredchádza posúdenie hmotnoprávnej dôvodnosti žalovaného nároku a súčasne, že rozhodnutie o zastavení konania práve preto nevytvára prekážku rei iudicatae (veci rozhodnutej). Citované zákonné ustanovenie vyjadruje výnimku zo zásady náhrady trov konania podľa pomeru úspechu vo veci vyjadrenú v ust. § 255 ods. 1 CSP. Pojem „procesné zavinenie“ použitý v ust. § 256 CSP sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska, avšak je nevyhnutné ho vykladať komplexne a extenzívne.

20. Predmetom tohto sporu bolo určenie vlastníckeho práva žalovaného v rade 1/ a žalovaného v rade 2/ k jednotlivým spoluvlastníckym podielom na nehnuteľnostiach zapísaných na listoch vlastníctva č. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX pre okres a obec D. E., katastrálne územie C., ktoré malo základ v porušení predkupného práva žalobcu ako podielového spoluvlastníka predmetných nehnuteľností. Dotknutý nárok teda vychádza z inštitútu relatívnej neplatnosti právnych úkonov – kúpnych zmlúv č. V 466/2021 zo dňa 23.01.2021 a č. V 1351/2021 zo dňa 11.05.2021.

21. Vo všeobecnosti odvolací súd uvádza, že pokiaľ došlo právnym úkonom k porušeniu predkupného práva podielového spoluvlastníka podľa ust. § 140 Občianskeho zákonníka, ide o relatívne neplatný právny úkon (§ 40a Občianskeho zákonníka). Podstata relatívnej neplatnosti právneho úkonu v zmysle ust. § 40a veta prvá Občianskeho zákonníka spočíva v tom, že právny úkon, u ktorého je daný dôvod relatívnej neplatnosti, vznikol, od začiatku existuje, považuje sa za platný, a teda aj vyvolá právne účinky, pokiaľ sa ten, na koho ochranu je relatívna neplatnosť stanovená (v danom prípade opomenutý spoluvlastník, ktorému nebol ponúknutý prevádzaný spoluvlastnícky podiel na odkúpenie), neplatnosti právneho úkonu nedovolal. Dovoľanie sa neplatnosti právneho úkonu je jednostranným právnym úkonom dotknutej osoby adresovaný účastníkom relatívne neplatného právneho úkonu. Dôjdením dovoľania do ich dispozície končí relatívna neplatnosť právneho úkonu a nastáva neplatnosť, ktorú účinkami možno prirovnať k absolútnej neplatnosti (s účinkami ex tunc, teda od začiatku).

22. Oprávnený spoluvlastník z predkupného práva má pri porušení povinnosti zo strany povinného spoluvlastníka možnosť dovolať sa buď relatívnej neplatnosti právneho úkonu v zmysle § 40a Občianskeho zákonníka (ak povinný spoluvlastník, prípadne tretia osoba popiera dôvod neplatnosti, domáhať sa na súde spravidla určenia neplatnosti právneho úkonu), alebo sa domáhať prevodu scudzeného podielu od nadobúdateľa za rovnakých podmienok, za ktorých ich kúpil od povinnej osoby, ak tak nadobúdateľ dobrovoľne neurobí, domáhať sa na súde vydania rozhodnutia, ktorým sa pri kúpe nahradí prejav vôle nadobúdateľa v zmysle § 229 CSP, alebo stav akceptovať a ponechať si predkupné právo voči nadobúdateľovi.

23. To znamená, že pri právnych úkonoch, pri ktorých došlo k porušeniu predkupného práva podielového spoluvlastníka podľa ust. § 140 Občianskeho zákonníka, ich zákon napriek tomu automaticky nesankcionuje neplatnosťou. Naopak, primárne ich akceptuje (považuje ich za platné), teda pripisuje im zákonom predpokladané právne účinky.

24. Subjektom, od vôle ktorého sa odvíja eventualita neplatnosti takýchto právnych úkonov, je subjekt nimi (bezprostredne) dotknutý. V podmienkach predkupného práva podľa § 140 Občianskeho zákonníka ide o podielového spoluvlastníka, ktorému nebol iným/ďalším podielovým spoluvlastníkom prednostne ponúknutý spoluvlastnícky podiel prevádzaný týmto iným spoluvlastníkom na tretiu osobu. Ustálená súdna prax vo vzťahu k oprávneniu dotknutého podielového spoluvlastníka (a to aj pri jeho preukázanej vedomosti o vykonaní prevodu porušujúceho predkupné právo) ako jednu z alternatív definuje „ponechanie“ predkupného práva voči (novému) nadobúdateľovi spoluvlastníckeho podielu, t. j. voči subjektu, ktorý spoluvlastnícky podiel nadobudol v procese porušujúcom predkupné právo.

25. Prostredníctvom rozoberaných (hmotnoprávnych) súvislostí je nutné nazerať aj na využitie procesného oprávnenia podať žalobu; osobitne v prípade domáhania sa určenia vlastníckeho

práva žalobcu k sporným nehnuteľnostiam krátko po jeho doručení námietky relatívnej neplatnosti namietaných prevodov žalovaným. Je na voľbe/rozhodnutí žalobcu ako opomenutého spoluvlastníka nehnuteľností, akým spôsobom si uplatní nárok smerujúci k zneplatneniu konkrétnej zmluvy o prevode spoluvlastníckeho podielu. To znamená, _____ či využije možnosť dovolať sa relatívnej neplatnosti priamo voči účastníkom namietaného prevodu, alebo či podá bez ďalšieho žalobu na súd. Obidva tieto spôsoby sú rovnocenné _____ (z pohľadu námietky neplatnosti vyvolávajú doručeními stranám zmluvy/prevodu identické právne dôsledky). Ako už bolo uvedené vyššie, dôjdením dovolania sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu jej účastníkom do ich dispozície končí relatívna neplatnosť právneho úkonu a nastáva neplatnosť, ktorú účinkami možno prirovnať k absolútnej neplatnosti (s účinkami *ex tunc*, teda od začiatku). Preto neobstojí argumentácia žalobcu, že ak v čase podania žaloby nemal vedomosť o tom, či žalovaní pristúpia k akceptácii ním vznesenej námietky relatívnej neplatnosti, bol nútený iniciovať toto súdne konanie. Keďže následok relatívnej neplatnosti dotknutých právnych úkonov už nastal dňa 22.03.2024 a vlastnícke právo sa nepremičuje, jeho žaloba podaná na súd 08.04.2024 nevykazuje znaky účelnosti. Odvolatelia správne _____ vo svojom opravnom prostriedku poukazovali na fakt, že následný zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na základe návrhu žalovaných (ako účastníkov zmlúv po dovolaní sa ich relatívnej neplatnosti žalobcom) sa vykonáva záznamom (§ 34 ods. 1 katastrálneho zákona) na základe listín (verejných a iných) na príslušnom okresnom úrade, odbore katastrálnom bez nutnosti vedenia súdneho konania. Bezprostredné konanie žalovaných ako kupujúcich, t.j. bezodkladné dobrovoľné iniciovanie záznamového konania na katastri _____ na príslušnom okresnom úrade, s cieľom zapísania vlastníckeho práva v prospech žalovaných v rade 1/ a 2/ ako predávajúcich v spojení s oznámením akceptácie námietky žalobcu zo dňa 17.04.2024, ktorá bola žalobcovi doručená dňa 18.04.2024 sú práve tie skutočnosti, ktoré sú relevantné z hľadiska rozhodovania o náhrade trov konania. Zároveň vo všeobecnosti platí, že ochrana práv prostredníctvom garancie štátneho donútenia, do ktorej skupiny patrí predovšetkým súdna ochrana, je v podstate poslednou alternatívou realizácie/uplatňovania práv a oprávnených záujmov.

26. Rozhodovanie o trovách konania však nemá byť len výsledkom mechanického posudzovania zavinenia či úspechu v procese, ale celkovým zhodnotením okolností prípadu (pozri napr. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS 480/2018).

27. V nadväznosti na vyššie uvedenú argumentáciu je potrebné uzavrieť, že prioritou (aj) v otázkach porušenia predkupného práva je vyriešenie súvisiacich nárokov bez nutnosti vedenia súdneho sporu. Z predloženého spisového materiálu je zrejmé, že dňa 08.04.2024 podal žalobca na Okresnom súde Námestovo žalobu spísanú dňa 08.04.2024 (č. l. 5 až 8 spisu). Listom zo dňa 08.03.2024 (č. l. 81 až 87 spisu) žalobca oznámil žalovaným v rade 1/ až 3/ (každému osobitne), že sa dovoľáva relatívnej neplatnosti kúpnych zmlúv o prevode spoluvlastníckych podielov k sporným nehnuteľnostiam. Tento jednostranný právny úkon žalobcu bol žalovaným v rade 1/ a 2/ (každému osobitne) doručený dňa 11.03.2024 (č. l. 22 p.v. a č. l. 34 p.v. spisu) a žalovanému v rade 3/ dňa 22.03.2024 (č. l. 37 spisu). Dňa 22.03.2024 (piatok) teda nadobudol účinnosť tento jednostranný právny úkon žalobcu.

Od 23.03.2024 do 07.07.2024 však bolo len 8 pracovných dní (keď je notoricky známou skutočnosť, že v období od 29.03.2024 do 01.04.2024 boli veľkonočné sviatky a dni 23.03.2024, 24.03.2024, 06.04.2024 a 07.04.2024 pripadli na sobotu a nedeľu). Je zrejmé, _____ že žalobca neposkytol žalovaným dostatočný priestor na to, aby na jeho hmotnoprávny úkon nejakým spôsobom reagovali. Žalobca pritom sám v texte žaloby tvrdí, že vzhľadom _____ na účinné vznesenie námietky relatívnej neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 23.02.2021 a kúpnej zmluvy zo dňa 11.05.2021 má za to, že žalovaný v rade 1/ a žalovaný v rade 2/ sú naďalej podielovými spoluvlastníkmi sporných pozemkov (v rozsahu vyššie špecifikovaných podielov), nakoľko na základe vyššie označených kúpnych zmlúv nedošlo k platnému prevodu vlastníckeho práva na žalovaného v rade 3/. Sám pritom poukazuje na vznesenie námietky relatívnej neplatnosti právneho úkonu zo dňa 08.03.2024 – a jej doručenie tak, ako už bolo konštatované vyššie a skutočnosť, že v dôsledku toho sú kúpna zmluva zo dňa 23.02.2021 a kúpna zmluva zo dňa 11.05.2021 neplatné právne úkony. Dotknuté konštatovanie nie je ničím iným, ako potvrdením toho, že žalobca ani neočakával aktivitu žalovaných bez nutnosti podania žaloby. Svojím faktickým postupom (takmer bezprostredným podaním žaloby pár dní po doručení – mimosúdneho oznámenia o dovolaní sa relatívnej neplatnosti právnych úkonov) však žalobca zmaril možnosť reálneho naplnenia takéhoto mimosúdneho meritórneho usporiadania veci.

28. Odvolací súd pritom nespochybňuje, že žalobca má právo dovolať sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu písomne, tak ako to učinil oznámením zo dňa 08.03.2024, ktoré v dôsledku doručenia jednotlivým

účastníkom zmluvy nadobudlo účinnosť dňa 22.04.2024, t. j. 8 dní pred podaním žaloby, a preto nebolo bezprostredne nevyhnutné vyvolať toto civilné sporové konanie. Netreba tiež opomínať fakt, že žalobca sa úspešne dovolal relatívnej neplatnosti dotknutých právnych úkonov (vklad spornej kúpnej zmluvy č. V-1351/2021, uzavretej dňa 11.05.2021, bol povolený dňa 14.07.2021 a kúpnej zmluvy č. V- 466/2021, uzavretej dňa 23.02.2021, bol povolený dňa 08.04.2021), a súčasne je zrejmé, že žalobcovi ani nehrozilo premlčanie nároku uplatneného žalobou. Žalobca mal teda dostatočný priestor na to, aby vyčkal na reakciu žalovaných a tak predišiel vzniku tohto sporu. Žalovaní pritom už v liste zo dňa 17.04.2024 adresovanom Okresnému úradu Dolný Kubín, katastrálnemu odboru, označeným ako „Akceptovanie vznesenej námietky relatívnej neplatnosti kúpnych zmlúv mestom D. E. a žiadosť o zapísanie zmien v katastri nehnuteľností,“ sa domáhali, aby označený administratívny orgán, kedy v dôsledku dovolania sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu došlo k tzv. jeho anulovaniu od začiatku (ex tunc), a preto nie je právne správne ani možné odstúpiť od týchto zmlúv, nakoľko sa na ne hľadí, ako keby ani nevznikli, požiadali vykonať zmenu spočívajúcu v zapísaní pôvodných vlastníkov (v kúpnych zmluvách uvedených ako predávajúci) záznamom tak, aby boli zaevidovaní pred zapísaním jednotlivých návrhov na vklad, a teda za rešpektovania relatívnej neplatnosti právnych úkonov žalobcom. Následne bolo stranám sporu dňa 12.09.2024 doručené zo strany Okresného úradu Dolný Kubín, katastrálneho odboru, oznámenie zo dňa 06.09.2024,

že v označený deň bol vykonaný zápis údajov o právach k nehnuteľnostiam do operátu katastra nehnuteľností na základe listiny Z-559/2024 – akceptovanie vznesenej námietky relatívnej neplatnosti kúpnych zmlúv mestom Dolný Kubín zo dňa 17.04.2004 a jej doplnenia zo dňa 03.07.2024. Na toto podanie reagoval žalobca späťvzatím žaloby zo dňa 20.09.2024.

29. Zároveň odvolací súd uvádza, že je všeobecne známe, že subjekty súkromnoprávných, ale aj verejnoprávných vzťahov, často využívajú tzn. zdanlivo zákonné prostriedky s cieľom dosiahnuť nedôvodné zvýhodnenie. V prípade tzv. šikanózneho výkonu práva subjekty síce postupujú formálne v súlade so zákonom, avšak ich skutočným cieľom je dosiahnutie výhody v zjavnom rozpore s účelom zákona, ako je tomu i v prípade žalobcu. Žalovaní správne poukazovali na to, že v zmysle čl. 5 CSP takéto zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu a vo všeobecnosti má za následok sankciu – aktuálne v podobe nepriznania náhrady trov konania žalobcovi.

30. Vychádzajúc z uvedeného je preto nadväzne nutné v širších súvislostiach vnímať aj kategóriu procesného zavinenia. Žalobca neúčelným a neefektívnym spôsobom uplatnil práva vyplývajúce z relatívnej neplatnosti právnych úkonov na súde a tým (minimálne) v rovnakej miere ako protistrana procesne zaviniť neskoršie zastavenie konania, keď neefektívne podanú žalobu zobral späť pre správanie žalovaných podmienené už samotným oznámením o dovolaní sa relatívnej neplatnosti právnych úkonov (obidvoch kúpnych zmlúv).

31. S prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti krajský súd vyhodnotil odvolacie námietky žalovaných ako dôvodné, v dôsledku čoho napadnuté uznesenie okresného súdu vo výroku II. o trovách konania zmenil tak, že žalobcovi, ale ani žalovaným v rade 1/ až 3/ nárok na náhradu trov prvoinštančného konania nepriznal, a to s prihliadnutím na všetky vyššie uvedené individuálne okolnosti posudzovaného prípadu (odlišné od tých, ktoré boli predmetom súdnych rozhodnutí, na ktoré poukazovali strany sporu vo svojich podaniach), keď súčasne nemožno prehliadnúť ani fakt, že žalovaní dotknutými kúpnyimi zmluvami porušili predkupné právo žalobcu. Takýto výrok o trovách konania preto zodpovedá spravodlivému usporiadaniu vzťahov medzi stranami sporu.

32. Len pre úplnosť a nad rámec uvedeného odvolací súd dodáva, že pokiaľ by aj nepriekročil k vyššie rozoberanému širšiemu/komplexnejšiemu vnímaniu procesného zavinenia na zastavení konania, potom by v konkrétnostiach súdnej veci išlo o existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 257 CSP), pre ktoré by zhodne žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania.

33. Uvedené širšie hľadisko sa vzťahuje na posudzovanú vec ako celok, z ktorého dôvodu odvolací súd i v otázke náhrady trov odvolacieho konania (podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP) vyslovil, že stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva; hoci striktné formálne a izolovane by sa žalovaná sporová strana mohla javiť v tomto štádiu konania ako úspešná.

34. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov

3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti / Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).